

AVIZ
**referitor la proiectul de ORDONANȚĂ privind condițiile
de obținere a atestatului, procedura de atestare
și statutul asistentului maternal**

Analizând proiectul de **ORDONANȚĂ privind condițiile de obținere a atestatului, procedura de atestare și statutul asistentului maternal**, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr. 275 din 31.07.2024 și înregistrat la Consiliul Legislativ cu nr. D854/31.07.2024,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 33 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, cu modificările ulterioare,

Avizează favorabil proiectul de ordonanță, sub rezerva însușirii următoarelor observații și propuneri:

1. Proiectul de ordonanță are ca obiect reglementarea condițiilor de obținere a atestatului, procedura de atestare, precum și statutul asistentului maternal.

Totodată, se preconizează abrogarea:

- art. 122 alin. (4) și (5) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

- Hotărârii Guvernului nr. 679/2003 privind condițiile de obținere a atestatului, procedurile de atestare și statutul asistentului maternal profesionist;

- Ordinului președintelui Autorității Naționale pentru Protecția Copilului și Adopție nr. 137/2003 privind aprobarea Programei analitice a cursurilor de formare profesională pentru asistenții maternali profesioniști.

2. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

3. **Cu titlu preliminar**, așa cum am precizat și în avizul nr. 540/30.05.2024 formulat de Consiliul Legislativ pentru proiectul de *Hotărâre privind condițiile de obținere a atestatului, procedura de atestare și statutului asistentului maternal*, semnalăm că statutul asistentului maternal, care cuprinde **drepturi și obligații** (ce reprezintă **esența raporturilor juridice de muncă**), aspecte referitoare la **încheierea, suspendarea și încetarea contractului individual de muncă**, retragerea și suspendarea atestatului de asistent maternal (proapse a fi reglementate în cuprinsul **Capitolului III**), precum și condițiile de acces în profesie (proapse a fi reglementate în **Capitolul II**), poate fi stabilit **doar prin norme de rangul legii organice**.

Raportat la acest aspect, precizăm că, la paragraful 19 din Decizia nr. 172/2016, Curtea Constituțională a stabilit că „*Statutul juridic al unei categorii de personal este reprezentat de dispozițiile de lege referitoare la încheierea, executarea, modificarea, suspendarea și încetarea raportului juridic de muncă în care se află respectiva categorie*”, iar la paragraful 20 din Decizia nr. 832/2020, Curtea Constituțională a reținut că „*aspectele generale, esențiale, referitoare la încheierea, executarea, modificarea, suspendarea și încetarea contractului individual de muncă trebuie stabilite prin lege organică*”.

Așadar, apreciem că este necesar ca statutul asistentului maternal, aspectele referitoare la condițiile necesare pentru obținerea atestatului de asistent maternal, precum și cele privind nașterea, desfășurarea și stingerea raportului juridic de muncă al asistentului maternal să fie reglementate **printr-un act normativ de rangul legii organice**, respectiv prin Legea nr. 272/2006 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare (într-o secțiune distinctă din capitolul VII). Soluția pe care o propunem se impune și pentru asigurarea respectării principiului unicității reglementării în materie, prevăzut la art. 14 din Legea nr. 24/2000.

În acest context, semnalăm că soluția preconizată la **art. 31 lit. a)** din proiect, cu privire la **abrogarea art. 122 alin. (4) și (5) din Legea nr. 272/2004**, nu poate fi promovată, deoarece ar aduce atingere principiului unicității reglementării în materie. **Precizăm că aspectele referitoare la plasamentul copilului la un asistent maternal, măsură de protecție specială prevăzută expres la art. 62 din Legea nr. 272/2004,**

nu pot fi reglementate decât prin același act normativ având ca obiect protecția și promovarea drepturilor copilului.

Totodată, semnalăm lipsa de unitate terminologică cu privire la aceeași noțiune juridică, deoarece **asistentul maternal** prevăzut în Legea nr. 272/2004 este denumit „**asistent maternal profesionist**” în Legea nr. 273/2004 privind procedura adopției, fiind necesar a se opta pentru o singură denumire în toate actele normative.

4. În altă ordine de idei, precizăm că, deși temeiul emiterii ordonanței ce face obiectul prezentului proiect este art. 1 pct. IV din Legea nr. 187/2024 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe, formularea textului menționat este prea generală („reglementarea **unor măsuri** în domeniul muncii, protecției sociale și protecției copilului”), aspect semnalat și în avizul Consiliului Legislativ nr. 415/22.04.2024 formulat pentru proiectul de *Lege privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe*, neputându-se aprecia că un asemenea text ar putea viza orice măsuri în domeniul muncii, protecției sociale și protecției copilului, incluzându-le pe cele de natura legii organice.

În plus, chiar dacă o mare parte dintre soluțiile legislative preconizate prin prezentul proiect pot fi promovate printr-un proiect de ordonanță de urgență¹, altele², pentru respectarea principiului ierarhiei actelor normative, trebuie promovate printr-o hotărâre a Guvernului, iar altele, care sunt susceptibile să afecteze drepturi fundamentale (de exemplu, cele prevăzute la art. 3, 4, 19 și 30 alin. (2) lit. a), referitoare la condițiile pentru obținerea și menținerea atestatului de asistent maternal, cele prevăzute la art. 8-11, din care lipsesc norme referitoare la asigurarea accesului liber la justiție), pentru respectarea art. 53 și 115 alin. (6) din Constituție, nu pot fi promovate decât prin lege. În acest context, precizăm că la paragraful 80 din Decizia nr. 157/2020, Curtea Constituțională a statuat că „*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale nu poate fi realizată decât printr-o lege, ca act formal al Parlamentului*”.

De asemenea, având în vedere cele statuate de Curtea Constituțională în Deciziile nr. 172/2016 și nr. 832/2020, menționate *supra*, precizăm că este necesară și modificarea **art. 122** din Legea nr. 272/2004, cu privire la **alin. (5)** modificarea fiind în sensul că doar procedura de atestare a asistentului maternal se aprobă prin hotărâre a

¹ Cu motivarea, în mod corespunzător, a urgenței reglementării și a situației extraordinare ce impune recurgerea la această cale de reglementare.

² Cele care vizează procedura de atestare a asistentului maternal, procedură care nu trebuie să conțină norme de natura legii organice.

Guvernului (procedură care nu trebuie să conțină norme de natura legii organice - a se vedea observațiile de mai jos).

Mai mult, semnalăm că majoritatea textelor propuse prin prezentul proiect derogă de la Codul muncii (lege organică), iar potrivit jurisprudenței³ Curții Constituționale, „*ori de câte ori o lege derogă de la o lege organică, ea trebuie calificată ca fiind organică, întrucât intervine tot în domeniul rezervat legii organice*”.

În consecință, textele propuse, întrucât intervin într-un domeniu rezervat legii organice (regimul general privind raporturile de muncă - art. 73 alin. (3) lit. p) din Constituție) **contravin art. 115 alin. (1) din Constituție**, potrivit căruia ordonanțele se emit **doar în domenii care nu fac obiectul legilor organice**.

5. În cele ce urmează, prezentăm argumente pentru observațiile formulate *supra*, iar în subsidiar, formulăm și unele observații de tehnică legislativă și de redactare, care ar putea fi avute în vedere, în mod corespunzător, în cazul promovării unui eventual nou proiect de act normativ cu acest obiect de reglementare.

5.1. Referitor la structurarea proiectului, semnalăm că la **cap. II**, după secțiunea a 2-a figurează secțiunea a 4-a, iar la **cap. III**, două secțiuni sunt marcate ca secțiunea a 3-a; pentru rigoare redacțională, este necesară revederea numerotării secțiunilor din cadrul acestor capitole.

5.2. La **cap. I**, în acord cu uzanțele normative, titlul se va reda astfel: „**Dispoziții generale**”.

5.3. La **art. 2 lit. c)**, ar fi necesar ca formularea „profesionistul numit în condițiile Ordinului secretarului de stat al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului nr. 288/2006” să fie redată sub forma „profesionistul numit în condițiile **prevăzute în anexa la Ordinul** secretarului de stat al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului nr. 288/2006”.

La **lit. d)**, în ceea ce privește *perioada de respiro*, semnalăm că o definiție pentru o asemenea perioadă de timp de repaus *nu poate fi stabilită într-o ordonanță a Guvernului*, ci într-o normă de natura legii organice (respectiv Legea nr. 272/2004), cu luarea în considerare a dispozițiilor interne și ale dreptului Uniunii Europene referitoare la timpul de muncă și timpul de odihnă - Codul muncii și Directiva 2003/88/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 noiembrie 2003 privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru.

³ Decizia nr. 876/2020, paragraful 20.

5.4. La **art. 3 și 4**, care stabilesc fie condiții, fie impedimente pentru accesarea la activitatea (profesia) de asistent maternal, semnalăm că acestea trebuie stabilite în norme de rangul legii organice.

Totodată, la **art. 3 lit. a)**, semnalăm că stabilirea condiției vârstei de **21 de ani** pentru ca o persoană să poată fi atestată ca asistent maternal restrânge dreptul la muncă, dat fiind că, potrivit art. 13 alin. (1) din Codul muncii, persoana fizică dobândește capacitate de muncă la împlinirea vârstei de **16 ani**, iar restrângerea dreptului la muncă se poate realiza doar prin lege „ca act formal al Parlamentului”, astfel cum a statuat Curtea Constituțională în Decizia nr. 157/2020, menționată *supra*.

Observația este valabilă și pentru **lit. c), e), h)**, precum și pentru unele dintre condițiile stabilite la **art. 4**, spre exemplu cele de la **lit. a), b), c) și e)**.

În plus, prin folosirea sintagmei „are capacitate deplină de exercițiu”, textul este și tautologic, deoarece, potrivit art. 38 din Codul civil, capacitatea de exercițiu deplină începe la data când persoana devine majoră, adică la împlinirea vârstei de 18 ani.

La **lit. c)**, semnalăm că norma este imprecisă, întrucât nu se menționează cine realizează profilul psihologic. Totodată, se impune a se preciza modalitatea concretă în care se va stabili că persoana care dorește să devină asistent maternal, prin comportamentul său în societate și profilul psihologic, prezintă garanții morale cu privire la creșterea, îngrijirea și educarea copiilor.

5.5. La **art. 4**, la **partea introductivă**, sugerăm ca sintagma „situațiile următoare” să fie redată sub forma „**următoarele situații**”.

La **lit. b)**, pentru rigoarea exprimării, sintagma „săvârșirea cu intenție a unor infracțiuni” trebuie redată sub forma „săvârșirea cu intenție a **unei** infracțiuni”.

Pentru aceleași motive, la **lit. c)**, sintagma „pentru o faptă penală” trebuie înlocuită cu expresia „pentru o **infracțiune**”, iar la **lit. d)**, sintagma „sau i-au fost interzise drepturile părintești ca pedeapsă complementară” trebuie redată sub forma „sau **i-a fost interzis exercițiul drepturilor părintești**, ca pedeapsă complementară”.

Totodată, este necesară corectarea anului adoptării Legii pentru prevenirea și combaterea violenței domestice, în sensul că, în locul sintagmei „Legii nr. 217/2023” trebuie să figureze expresia „Legii nr. 217/2003”.

La **lit. j)**, referitor la sintagma „confirmate prin certificate medicale”, este necesar a se menționa de către cine au fost solicitate

acestea sau inserarea unei norme de trimitere la dispozițiilor normative care prevăd acest aspect, observație valabilă și pentru **lit. k**).

5.6. La art. 5 alin. (3), în ceea ce privește documentele care trebuie anexate cererii de evaluare depuse de persoana care dorește să devină asistent maternal, semnalăm că lista acestora cuprinde o serie de acte care constituie condiții implicite pentru a deveni asistent maternal, motiv pentru care trebuie prevăzute în norme de rangul legii organice, respectiv în Legea nr. 272/2004.

La **lit. h**), referitor la sintagma „certificatul de integritate comportamentală al solicitantului și, după caz, al fiecărei persoane majore cu care acesta locuiește”, propunem a se preciza cum va fi eliberat acest certificat sau indicarea dispozițiilor normative care prevăd acest aspect, prin utilizarea sintagmei „**obținut în condițiile art. ...**”.

La **lit. l**), semnalăm că expresia „declarație autentică” nu beneficiază de accepțiune juridică, pentru asigurarea previzibilității normei fiind necesar a se clarifica dacă a fost vizată formularea unei declarații printr-un înscris autentic, această din urmă noțiune fiind definită la art. 269 din Codul de procedură civilă.

La **lit. m**), semnalăm că norma este imprecisă, întrucât nu se menționează câte recomandări trebuie anexate la cererea de evaluare.

În plus, atragem atenția asupra faptului că recomandările rudelor solicitantului cu privire la comportamentul social al acestuia și, după caz, al membrilor familiei cu care acesta locuiește sunt subiective și pot, de multe ori, să nu corespundă realității. Totodată, din modul în care este formulat textul reiese că variantele propuse (recomandări ale vecinilor, rudelor solicitantului, altor membri ai comunității/persoane din cercul social al acestuia sau, după caz, din partea reprezentanților autorităților administrației publice locale) sunt alternative, iar alegerea uneia dintre acestea este lăsată la latitudinea persoanei care depune cererea de evaluare, înțelegându-se că este suficientă anexarea unor recomandări doar din partea rudelor.

5.7. La art. 6, în ceea ce privește evaluarea prevăzută care va avea drept finalitate încheierea sau neîncheierea unui contract de muncă, precizăm că soluția propusă afectează în mod direct nașterea unui raport de muncă, textul fiind de natura legii organice.

La **alin. (3)**, semnalăm că norma este lipsită de claritate și predictibilitate prin folosirea sintagmei „unui număr de cel puțin 2 întâlniri de evaluare și, după caz, consiliere”, întrucât nu se înțelege câte întâlniri de evaluare și câte întâlniri de consiliere vor fi și nici dacă cele de consiliere sunt suplimentare.

5.8. La **art. 7**, semnalăm că nu există profesia de asistent maternal, ci activitatea de asistent maternal (pentru a fi calificată profesie fiind necesară întrunirea mai multor condiții), iar activitatea se exercită, nu se asumă, motiv pentru care, pentru o corectă exprimare, propunem înlocuirea sintagmei „pentru asumarea profesiei de asistent maternal” cu sintagma „pentru **exercitarea activității** de asistent maternal”. Observația este valabilă și pentru **art. 8 alin. (1)**, unde este folosită aceeași sintagmă.

5.9. La **art. 8 alin. (2) lit. e)**, pentru rigoare normativă, se impune inserarea sintagmei „**de asistent maternal**” după substantivul „atestatului”. Observația este valabilă și pentru **art. 10 alin. (2) teza finală**, unde va fi necesară inserarea sintagmei menționate după substantivul „Atestatul”, precum și pentru toate situațiile similare din cuprinsul proiectului.

La **alin. (3)**, pentru o exprimare adecvată normelor juridice, sintagma „aprobate prin anexa nr. 1” se va înlocui cu sintagma „**prevăzute în anexa nr. 1**”, observație valabilă și pentru **art. 20 alin. (1)**, teza a doua.

La **alin. (4)**, semnalăm că nu există prevederi referitoare la posibilitatea de a contesta concluziile consemnate în raportul de evaluare în cazul în care se propune neeliberarea atestatului, ce ar trebui urmată, în mod firesc, de un act administrativ de refuz de eliberare a atestatului. În acest context, precizăm că imposibilitatea contestării concluziilor consemnate în raportul de evaluare echivalează cu îngrădirea accesului liber la justiție, drept fundamental consacrat la art. 21 din Constituție.

Observația este valabilă și pentru **art. 11**, referitor la rezultatele consemnate în raportul de evaluare a activității, care atrag avizarea sau neavizarea atestatului.

5.10. La **art. 11**, referitor la soluția privind evaluarea activității asistentului maternal la doi ani, în urma căreia se poate concluziona că nu se mențin condițiile care au stat la baza eliberării atestatului (prevăzute la art. 3 din proiect) sau că a apărut unul sau mai multe dintre impedimentele în exercitarea activității de asistent maternal (prevăzute la art. 4 din proiect), aspecte care vor avea consecințe directe asupra desfășurării raportului de muncă al asistentului maternal, textul fiind de natura legii organice trebuie prevăzut în Legea nr. 272/2004.

5.11. La **art. 13**, referitor la formarea profesională, precizăm că toate aspectele primare legate de formarea profesională sunt prevăzute fie în Codul muncii, fie în acte normative speciale de rangul legii

organice, dat fiind că formarea profesională face parte integrantă din desfășurarea raportului de muncă.

5.12. La **art. 15**, care prevede drepturile unei părți a contractului de muncă (asistentul maternal), semnalăm că este necesar ca acestea să fie prevăzute în norme de rangul legii organice, respectiv în Legea nr. 272/2004.

În plus, la **lit. c)** se face vorbire despre formarea continuă, în timp ce la **art. 13** se face vorbire despre formarea profesională, textele caracterizându-se prin inconsecvență terminologică. În altă ordine de idei, noțiunea de „formare continuă” nu este prevăzută ca atare nici în Codul muncii, nici în Ordonanța Guvernului nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

5.13. La **art. 16**, referitor la *perioada de respiro*, care nu poate depăși 25 de zile, prevăzută ca drept pentru asistentul maternal, precizăm că aceasta *constituie instituție juridică nouă*, care, dat fiind faptul că asistentul maternal desfășoară activitate pe bază de contract de muncă, ar fi trebuit să beneficieze de reglementare primară de rangul legii organice în Codul muncii sau într-o reglementare specială (Legea nr. 272/2004 sau alt act normativ).

În altă ordine de idei, este de analizat în ce măsură, așa cum am precizat mai sus, această perioadă de respiro (de repaus) poate fi reglementată, dat fiind că, în ceea ce privește organizarea timpului de muncă și a timpului de odihnă al lucrătorului (asistentul maternal, fiind încadrat cu contract de muncă, intrând în mod cert în sfera *lucrătorului*, noțiune specifică dreptului Uniunii Europene), există dispoziții în dreptul Uniunii Europene prevăzute în Directiva 2003/88/CE, inclusiv o definiție pentru expresia „perioadă de repaus”, directivă care, în cea mai mare parte, a fost transpusă prin Codul muncii.

Precizăm că în Hotărârea CJUE din cauza C-147/17, privind Sindicatul Familia Constanța și alții împotriva Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Constanța, la paragrafele 47 și 48 s-a statuat că: „În plus, faptul că **activitatea asistenților maternali se apropie, în mare măsură, de responsabilitățile asumate de părinți față de propriii copii nu este de natură să sustragă acești asistenți de la calificarea de „lucrători” în sensul Directivei 2003/88**, având în vedere cele precizate la punctele 43-45 din prezenta hotărâre.

În consecință, **asistenții maternali în discuție în litigiul principal trebuie să fie considerați «lucrători» în sensul Directivei 2003/88”**.

De asemenea, precizăm că, având în vedere încadrarea cu contract de muncă a asistentului maternal, ceea ce atrage aplicarea (în absența unor dispoziții contrare de rangul legii) a prevederilor Codului muncii, este necesară clarificarea aspectelor legate de toate formele de timp de repaus de care ar trebui să beneficieze și asistentul maternal.

În ceea ce privește concediul de odihnă anual, la art. 7 din directivă se prevede că perioada minimă de concediu anual plătit nu poate fi înlocuită cu o indemnizație financiară, cu excepția cazului în care relația de muncă încetează.

Semnalăm că în Hotărârea CJUE din cauza C-147/17, la paragrafele 34 și 35 s-a statuat, în contextul ridicării de către guvernul german a problemei pertinentei întrebărilor adresate pentru motivul că litigiul principal privește plata unor sume de bani pretinse de asistenții maternali cu titlu de remunerații, că: „În această privință, trebuie subliniat că, exceptând situația specială referitoare **la concediul anual plătit** prevăzută la articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2003/88, această directivă se limitează să reglementeze anumite aspecte ale organizării timpului de lucru în vederea asigurării protecției securității și a sănătății lucrătorilor, astfel încât, în principiu, nu se aplică în privința remunerării lucrătorilor”.

Astfel, în absența unor excepții la nivel de drept al Uniunii Europene și apoi la nivel de drept intern în ceea ce privește organizarea activității asistentului maternal (sau a unei categorii profesionale similare), dacă asistentul maternal se află în imposibilitate de a efectua concediul de odihnă, dată fiind natura relațiilor care se nasc între acesta și copiii primiți în plasament, asemănătoare celor dintre părinți și copii, **este discutabil dacă raportul juridic care se naște prin încheierea contractului „cu caracter special” între asistentul maternal și direcția generală de asistență socială și protecția copilului poate fi un raport de dreptul muncii**, dat fiind că prevederile directivei menționate și ale Codului muncii în materie nu pot fi aplicate.

În acest context, semnalăm că la paragraful 76 din Hotărârea CJUE din cauza C-147/17 s-a reținut că: „În consecință, **caracteristicile inerente activității de asistent maternal în discuție în litigiul principal trebuie considerate ca fiind, în mod inevitabil, în contradicție cu aplicarea Directivei 2003/88 în privința asistenților maternali respectivi**”, ceea ce atrage imposibilitatea aplicării normelor interne de transpunere, prevăzute în Codul muncii.

De asemenea, la paragraful 88 s-a statuat că: „Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la prima

întrebare că articolul 1 alineatul (3) din Directiva 2003/88 coroborat cu articolul 2 alineatul (2) din Directiva 89/391 trebuie interpretat în sensul **că nu se încadrează în domeniul de aplicare al Directivei 2003/88 activitatea de asistent maternal** care constă, în cadrul unui raport de muncă cu o autoritate publică, în primirea și integrarea unui copil în căminul propriu și în asigurarea, în mod continuu, a dezvoltării armonioase și a educației acestui copil”.

Prin urmare, în considerarea jurisprudenței CJUE citată, aspectele referitoare la timpul de muncă și de odihnă specifice activității asistentului material, neintrând în domeniul de aplicare al Directivei 2003/88, transpusă de Codul muncii, activitate stabilită la nivel intern ca fiind prestată în temeiul unui contract de muncă, trebuie reglementate la nivel primar prin norme de rangul legii organice.

5.14. La **art. 18**, referitor la obligațiile enumerate (care sunt de natura legii organice), semnalăm că acesta *introduce paralelisme legislative* cu art. 122 alin. (3) din Legea nr. 272/2004, în care sunt prevăzute elementele caracteristice ale contractului cu caracter special, denumit ulterior la alin. (4) contract individual de muncă.

5.15. La **art. 19 și 20**, semnalăm că acestea introduc interdicții cu privire la exercitarea activității de asistent maternal, motiv pentru care trebuie prevăzute la nivel primar în norme de rangul legii organice, respectiv în Legea nr. 272/2004.

5.16. În ceea ce privește **prima secțiune a 3-a a capitolului III**, denumită „Contractul individual de muncă al asistentului maternal”, semnalăm că aceasta conține un număr redus de norme (cuprinse în doar trei articole, respectiv **art. 21-23**), fiind prin caracterul sumar, lipsită de precizie și predictibilitate în ceea ce privește elementele contractului de muncă.

Astfel, la **art. 21**, semnalăm imprecizia textului referitor la sintagma „contractul individual de muncă care are un caracter special”, imprecizie determinată chiar de textele de la art. 122 alin. (3) și (4) din Legea nr. 272/2004, articol ce prezintă propriile carențe de claritate, precizie și predictibilitate, afectând calitatea actului normativ, în dezacord cu prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție.

Totodată, precizăm că după **alin. (1)** trebuie introduse norme cu privire la elementele speciale ale contractului de muncă al asistentului maternal, incluzând informații cu privire la numărul de copii pe care asistentul maternal se obligă să-i crească, îngrijească și educe și la salariul aferent în funcție de numărul de copii - aspecte de natura legii organice.

La **alin. (2)**, semnalăm că asistentul maternal nu va încheia un contract individual de muncă pe durată nedeterminată, pentru că acest contract are o limită temporală maximă, respectiv dobândirea capacității de exercițiu de către copilul aflat în plasament sau până la încetarea măsurii de protecție specială a copilului pe care îl are în îngrijire, astfel încât contractul individual de muncă va fi pe durată determinată, precizată ca atare în cuprinsul său.

5.17. La art. 21-25, semnalăm că aspectele legate de încheierea, executarea și încetarea contractului de muncă (data încheierii, durata, suspendarea contractului de muncă), dacă sunt prevăzute în Codul muncii, introduc paralelisme legislative, iar dacă derogă de la Codul muncii, trebuie prevăzute în Legea nr. 272/2004.

5.18. La art. 23 și 24, precizăm că se preconizează un caz special de încetare a contractului de muncă - retragerea atestatului, *aspect care trebuie reglementat la nivel primar într-o normă de rangul legii organice*.

O situație similară se regăsește preconizată la **art. 25**, în privința suspendării contractului de muncă, care va fi determinată de suspendarea atestatului.

5.19. La a doua secțiune a 3-a a capitolului III, denumită „Retragerea și suspendarea atestatului de asistent maternal”, care este alcătuită din **art. 24-26**, constatăm lipsa normelor referitoare la contestarea actului administrativ de retragere sau suspendare a atestatului, ceea ce echivalează cu îngrădirea accesului liber la justiție.

5.20. La art. 25, semnalăm că norma propusă pentru **lit. b)** nu îndeplinește cerințele de claritate și previzibilitate, întrucât nu se înțelege care anume situație este avută în vedere prin referirea la cazul „declanșării unui proces penal” împotriva respectivelor persoane.

Astfel, în raport cu dispozițiile Codului de procedură penală, din text nu rezultă cu claritate dacă atestatul asistentului maternal se suspendă ca urmare a punerii în mișcare a acțiunii penale împotriva sa sau numai din momentul trimiterii sale în judecată.

Se impune, de aceea, reformularea textului, astfel încât să rezulte cu precizia necesară care este soluția legislativă preconizată.

5.21. La art. 26 lit. a), semnalăm că încetarea de drept a valabilității atestatului va determina încetarea contractului de muncă, situație care trebuie prevăzută la nivel primar într-o normă de rangul legii organice, textul art. 56 alin. (1) lit. c) din Codul muncii prevăzând condiții cumulative de încetare de drept a contractului de muncă.

5.22. La **cap. IV**, pentru precizia normei, denumirea acestuia va fi „**Contravenții și sancțiuni**”.

5.23. La **art. 27**, semnalăm că, dacă textele care prevăd fapta ce va constitui elementul material al laturii obiective a contravenției sunt de rangul legii organice, contravențiile și sancționarea acestora trebuie prevăzute tot în norme de rangul legii organice.

La **partea introductivă a alin. (1)**, întrucât infracțiunile nu sunt prevăzute numai în Codul penal, ci și în alte acte normative cu putere de lege, expresia „potrivit Codului penal” trebuie înlocuită cu sintagma „potrivit **legii**”.

La **alin. (1) lit. b)**, pentru o corectă exprimare, substantivul „asistent” trebuie redat articulat, respectiv „**asistentul**”.

Totodată, la **alin. (1) lit. b) și c)**, semnalăm că obligațiile prevăzute la art. 11 alin. (1) și (2), la care se face trimiterea - efectuarea evaluării într-un anumit termen, întocmirea raportului de evaluare și realizarea a cel puțin unei vizite inopinate la domiciliul asistentului maternal - sunt instituite în sarcina unei „echipe formate din asistentul maternal și psiholog”, fără a se preciza în mod expres care sunt obligațiile care incumbă fiecăruia dintre membrii echipei. În aceste condiții, nu se înțelege cum vor fi aplicate dispozițiile de sancționare din cuprinsul art. 27 alin. (1) lit. b) și c), în situația în care neîndeplinirea obligațiilor instituite în sarcina „echipei” se datorează neimplicării unui singur membru al acesteia.

Este adevărat că, întrucât răspunderea contravențională are caracter individual și nu poate fi săvârșită decât de o persoană fizică sau juridică, nu s-ar putea prevedea incidența acesteia în privința respectivei „echipe”, entitate fără personalitate juridică, însă nici soluția prevăzută în proiect, aceea de indicare expresă cumulativă a subiecților activi ai contravenției - asistentul social și psihologul - nu este de natură a rezolva situația sus-menționată, întrucât evaluarea și efectuarea vizitei inopinate nu sunt valabile decât dacă sunt realizate de respectivele persoane, împreună.

În acest context, semnalăm și faptul că **art. 11 alin. (1)** nu prevede, așa cum ar fi fost necesar, ce persoană din cadrul direcției are competența numirii respectivei „echipe” și nici modalitatea de alegere sau entitatea din care face parte „psihologul” la care se referă textul, astfel încât se impune reanalizarea și completarea sa corespunzătoare, pentru respectarea cerințelor specifice de claritate și previzibilitate. Observația este valabilă și pentru **art. 6 alin. (1)**.

Având în vedere faptul că, potrivit art. 10 alin. (4), avizarea la fiecare doi ani a atestatului se realizează pe baza evaluării prevăzute la art. 11, apreciem că obligația efectuării acestei verificări ar trebui prevăzută în sarcina direcției generale de asistență socială și protecția copilului din care face parte responsabilul de caz al asistentului maternal, persoană juridică care poate răspunde contravențional.

În această situație, nerespectarea obligațiilor membrilor echipei prevăzute la art. 11 ar putea avea ca efect incidența, în ceea ce îi privește, a dispozițiilor referitoare la răspunderea civilă, materială și/sau disciplinară, după caz.

Precizăm că, în cazul însușirii observației de mai sus, în cuprinsul art. 11 trebuie să se stabilească în mod expres și obligația de a înainta raportul de evaluare către comisia pentru protecția copilului, într-un anumit termen, calculat în raport cu data împlinirii termenului de doi ani de la eliberarea atestatului sau, după caz, de la ultima evaluare, urmând ca, în cuprinsul art. 27 alin. (1), pentru respectarea cerințelor de previzibilitate și claritate a reglementării, stabilirea contravenției să se facă prin trimiterea expresă la această normă.

5.24. La art. 30, în ceea ce privește încetarea de drept a valabilității atestatelor asistenților maternali pe motiv că nu îndeplinesc anumite condiții prevăzute în prezentul proiect, dat fiind că aceasta va conduce la încetarea contractului de muncă, trebuie prevăzută într-o normă de rangul legii organice.

La **alin. (2)**, pentru rigoare normativă, este necesar a se indica norma de la care se face excepție, observație valabilă și pentru cazul similar de la **alin. (4)**.

De asemenea, semnalăm că două alineate ale art. 30 sunt marcate ca **alin. (3)**.

[REDACTED]
PREȘEDINTE
[REDACTED]
Florin TORDACHE
[REDACTED]

București
Nr. 812/01.08.2024